

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4*

STRATEGIC MANAGEMENT MODEL FOR IMPROVING STUDENTS'
ACHIEVEMENT OF BAN DON CHAI SCHOOL UNDER THE CHIANGRAI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

อภิปราย โสภายิ่ง

Apiprai Sopaying

โรงเรียนบ้านดอนไชย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

Ban Don Chai School The Chiangrai Primary Educational Service Area Office 4, Thailand

E-mail: apiprai_@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง ทดลองใช้ และประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย โดยวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) สร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ยกร่างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 82 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ประเด็นสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน 2) การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์กับครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย จำนวน 71 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ คู่มือการดำเนินงานและแบบบันทึกการประชุม 3) การประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชยจากผู้เกี่ยวข้องจำนวน 163 คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดประสงค์ กลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลยุทธ์ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพวิชาการ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ และการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา และผลลัพธ์จากการพัฒนา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์ โดยรูปแบบมีความตรงและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 กลุ่ม

* Received 18 June 2020; Revised 17 August 2020; Accepted 18 August 2020



สาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2561 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3) ความพึงพอใจ ในภาพรวม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D.=0.14)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์, การบริหารเชิงกลยุทธ์, การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research article aimed to create, to implement and to evaluate the strategic management model for improving students' achievement of Ban Don Chai School under the Chiangrai Primary Education Service Area Office 4 by research and development methodology 3 steps; 1) to create the strategic management model by literature reviewing, the scholars interview, drafting the model and checking and the models' suitability assessment by 82 stakeholders and 5 the academic experts, the data were collected by interviewing, focus group discussion and questionnaires and the statistics used for data analysis were the percentage, mean, standard deviation and content analysis. 2) To implement the strategic management model in 2/2561 semester by 71 teachers and students, the research tools were the model manual and meeting minutes template. And 3) to evaluate the satisfaction toward the strategic management model. The data was collected from 163 stakeholders by questionnaires. The statistics used for data analysis were the percentage, mean, standard deviation and content analysis. The finding showed as follow: 1) The strategic management model for improving students' achievement of Ban Don Chai School under the Chiangrai Primary Education Service Area Office 4 consist of 4 elements; (1) Principle, (2) objective, (3) 5 Strategies that were Strategy 1: academic quality development; Strategy 2: student quality development; Strategy 3: teachers development; Strategy 4: media and learning resources development and Strategy 5: managing community participation in education, and (4) output: students' achievement and outcome: strategic development results. 2) The results of implementation strategic management model showed the students had higher academic achievement than the set target in Thai, Mathematics, Science, and English. And 3) the stakeholders' satisfaction toward the strategic management model for improving students' achievement of Ban Don Chai School under the Chiangrai Primary Education Service Area Office 4 were the highest level ($\bar{X}$ = 4.54, S.D.=0.14).



Keywords: Strategic Management Model, Strategic Management, Improving Students' Achievement

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และสร้างความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย คือ การกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อเป็นหลักประกันว่า การให้บริการทางการศึกษาของหน่วยงานจะสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้ โดยแนวทางการพัฒนาที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการ คือ การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 จำนวน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ซึ่งคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่มีมาตรฐานและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียน ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรและสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการยกระดับมาตรฐาน การปรับปรุงคุณภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น จำเป็นต้องทบทวนและปรับปรุงแนวทางและวิธีการปฏิบัติงานทั้งระบบงานและครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวคิดการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) เป็นระบบการทำงานที่เป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่สมาชิกทุกคนต่างให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งที่จะตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า และสร้างโอกาสความได้เปรียบในการแข่งขันและพัฒนาการที่ยั่งยืนขององค์กร โดยมีหลักการสำคัญ คือ ความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร เพื่อสนับสนุนการทำงานในทุกระดับขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปรับปรุงพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง และสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับลูกค้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2549); (สมมา รธนีย, 2553) โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือในการจัดการคุณภาพต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ



เป็นการแสดงให้เห็นถึงระบบการทำงานที่มีคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยสมาชิกทุกคนขององค์กรมีส่วนร่วม และสร้างผลประโยชน์แก่สมาชิกขององค์กรและสังคม (อดิพล เปียทอง, 2559)

การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย ประกอบด้วยกลยุทธ์การพัฒนา 5 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ อาทิ การพัฒนาด้านหลักสูตรการสอนและหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านระบบการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาด้านทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะการเขียน (Writing) และทักษะการคำนวณ (Arithmetic) ด้านทักษะความรู้เชิงบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการคิด (การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความหมาย การแก้ปัญหา) ด้านทักษะชีวิตและงานอาชีพ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ วิชาชีพครู และเสริมสร้างระบบแรงจูงใจ กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดหาและสนับสนุนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การนำสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน การเชิญวิทยากรที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน (โรงเรียนบ้านดอนไชย, 2562) ซึ่งผลการวิจัยของ Kelly, C.J. ชี้ให้เห็นว่า กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ได้แก่ การชี้แจงผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างผู้นำ กำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อการสอน โดยมุ่งเน้นการจำแนกนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีผลการเรียนต่ำ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของนักเรียน และการติดตามประเมินผลจนแน่ใจว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (Kelly, C. J., 2016)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนไชย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในปีการศึกษา 2559 - 2560 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 69.71) และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 71.79) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม (ค่าเฉลี่ย 72.19) ของ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ) และจากผลการประกันคุณภาพภายใน พบว่า โรงเรียนมีผลการประเมินตนเองระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดี แต่มีจุดที่ต้องพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริมให้มี



ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องมีรูปแบบการเรียนการสอนให้หลากหลายวิธี พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ โรงเรียนมีการจัดการศึกษาเรียนร่วมกันหลายโรงเรียน ดังนั้นจึงต้องจัดระบบประเมินตนเองรายบุคคลตามแผนพัฒนาตนเองให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครู เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งแนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียนจำเป็นต้องกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพให้เป็นรูปธรรม มีความชัดเจน และมีการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ และนำข้อมูลการประเมินตามสภาพจริงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนบ้านดอนไชย, 2561) จากจุดเน้นการพัฒนาและสภาพปัญหาของโรงเรียน ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนไชย จึงสนใจแก้ปัญหาผู้เรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนไชย โดยการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชยให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรและนโยบายการศึกษาของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย
2. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นการพัฒนาของโรงเรียนบ้านดอนไชย และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ยกย่องรูปแบบและนำเสนอร่างรูปแบบที่จัดทำต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนหรือตัวแทนในเขตพื้นที่บริการ 5 หมู่บ้าน ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทน



นักเรียน จำนวน 82 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อตรวจสอบความตรงและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยการจัดประชุมประเด็น สันทนากลุ่ม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชยและคู่มือตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย โดยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศให้มี เป้าหมายตามที่โรงเรียนกำหนดหรือสูงกว่า โดยดำเนินการดังนี้ 1) จัดประชุมชี้แจงคณะครูและ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อทดลองใช้ รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอน ไชย โดยปฏิบัติตามแผนการทดลอง 2) ดำเนินการทดลองตามรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย ในภาคการศึกษาที่ 2 ปี การศึกษา 2561 กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 62 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง 3) สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการ บริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย โดย การจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำเสนอผลการทดลองใช้และแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับข้อค้นพบที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ นำรูปแบบไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย โดยดำเนินการประเมินความ พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน รวมจำนวน 163 คน ซึ่งได้จากการ คัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน จำนวน 4 ชุด มีลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำไปหาค่า อำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับก่อนนำไปใช้

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนไชย พบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ คือ การ



พัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเติบโตตามศักยภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น โดยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 2) จุดประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ 3) กลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลยุทธ์ และ 4) ผลลัพธ์จากการพัฒนา ได้แก่ ผลลัพธ์ตรง (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลลัพธ์ตาม (Outcome) คือ ผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์ โดยรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลยุทธ์ มีดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ เป็นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระบบการวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่ โครงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความรู้เชิงบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21 มีทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะการเขียน (Writing) และทักษะการคำนวณ (Arithmetic) ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต มีทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ทักษะการทำงานเป็นทีมหรือทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้เรียนรู้ถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมกับผู้อื่น และเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และการมีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมตามช่วงวัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 โครงการ ได้แก่ โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย โครงการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยรักการอ่าน โครงการขับเคลื่อนกระบวนการคิดสู่ห้องเรียน โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โครงการแข่งขันทักษะวิชาการ และโครงการสอนเสริมพิเศษ

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาองค์ความรู้วิชาชีพครู การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการเรียนรู้และแก้ปัญหาผู้เรียน และเสริมสร้างระบบแรงจูงใจ ได้แก่ โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาจิตพิชิตงานแผนพัฒนารายบุคคล (ID - Plan) รูปแบบของ TEPE Online ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การอบรมและสัมมนา การศึกษาดูงาน การทำวิจัยในชั้นเรียน และการจัดทำสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน จัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศให้นักเรียนใช้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดห้องปฏิบัติการต่าง ๆ คือ ห้อง



คอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจอย่างเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดหาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา โครงการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และโครงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าโรงเรียน และผู้นำชุมชน การประชุมผู้ปกครอง จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองร่วมดูแลนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การมอบหมายให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และเชิญชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาสถานศึกษามีส่วนร่วมของชุมชน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และโครงการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.76 คณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.40 วิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.78 (เป้าหมายคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70) และภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 69.37 (เป้าหมายคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย ปีการศึกษา 2560 กับปีการศึกษา 2561 ในภาพรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2561 (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.33) มีค่าเฉลี่ยลดลงจากคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2560 (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.19)

ผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ พบว่า 1) ผลการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับท้องถิ่น และสามารถจัดการรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดความสามารถและความสนใจ ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง และโรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 2) ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีทักษะการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ ลงมือปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเองในทุกกิจกรรม และนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัดอย่างเต็มตามศักยภาพ และมีความสุขกับการเรียน 3) ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ครูมีการกำหนด



เป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา ใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมและนำบริบทและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้คำแนะนำคำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค นอกจากนี้ครูยังได้ศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบมาใช้ในการปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน และประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา 4) ผลการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนจัดหาสื่อและนวัตกรรมการศึกษาให้เพียงพอและสอดคล้องกับหลักสูตรการสอนและครูมีการผลิตสื่อและนวัตกรรมการศึกษาและนำสื่อมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น โรงเรียนมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำความรู้ความสามารถเบื้องต้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสามารถในห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และ 5) ผลการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจและปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่กำหนด มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงทุกคน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย พบว่า ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.14) โดยผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.14; $\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.17; $\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.23) ส่วนครูและบุคลากรทางการศึกษา มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.27) รายละเอียดตารางที่ 1



ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชยในภาพรวม

รายการ	N = 181		ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	ความพึงพอใจ
ผู้ปกครองนักเรียน	4.68	0.13	มากที่สุด
นักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย	4.59	0.17	มากที่สุด
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน	4.54	0.23	มากที่สุด
ครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.35	0.27	มาก
เฉลี่ย	4.54	0.14	มากที่สุด

อภิปรายผล

1. รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเติบโตตามศักยภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น โดยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 2) จุดประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ 3) กลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา และ 4) ผลลัพธ์จากการพัฒนา ได้แก่ ผลลัพธ์ตรง (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลลัพธ์ตาม (Outcome) ได้แก่ ผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์ โดยรูปแบบและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำกลยุทธ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย ปีการศึกษา 2559 - 2560 ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนไชย ซึ่งมีจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนที่โรงเรียนนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นรวมทั้งสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดประสบการณ์ที่สร้างความสนใจและแรงจูงใจให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ของตนเอง และผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นการพัฒนาของโรงเรียนบ้านดอนไชย



เพื่อกำหนดจุดเน้นและกลยุทธ์การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกัน และได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกลยุทธ์พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย การดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชยที่มีความเหมาะสมมากที่สุดสำหรับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งก็คือ การพัฒนาหลักสูตรการสอนและหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีองค์ความรู้วิชาชีพครู พัฒนาสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kelly, C.J. ที่พบว่า กลยุทธ์การปรับปรุงคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การจำแนกนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีผลการเรียนต่ำ การให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคลตามความต้องการของนักเรียน และการติดตามประเมินผลนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจนแน่ใจว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นอกจากนี้การชี้แจงผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างผู้นำ กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อการสอน ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Kelly, C. J., 2016)

2. จากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2561 ทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ แสดงว่า กลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย 5 กลยุทธ์ คือ การพัฒนาคุณภาพวิชาการ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา สามารถทำให้นักเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ผ่านเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Vlasic, S. et.al. ที่พบว่า การจัดการคุณภาพการศึกษาของประเทศโครเอเชีย เกณฑ์ตัวชี้วัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สำคัญมี 7 ประการ ได้แก่ 1) หลักสูตร ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะสำคัญที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3) การเรียนรู้และการสอน ได้แก่ วิธีการสอนของครู ประสพการณ์และการเรียนรู้ของนักเรียน ความต้องการของนักเรียน การติดตามและประเมินผลการทำงานของนักเรียนและครู 4) ปัจจัยสนับสนุนนักเรียน ได้แก่



แรงจูงใจส่วนบุคคลและสังคมของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และปัจจัยสนับสนุนในด้านการเรียนรู้ กระบวนการ การพัฒนาตนเองของนักเรียน และครู 5) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ นโยบาย บริรยากาศและความสัมพันธ์ เป้าหมายเฉพาะ และความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง 6) ทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรทางการศึกษา ครู สมาคมวิชาชีพ กฎระเบียบ ระดับการศึกษา การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ ทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และ 7) การจัดการ การเป็นผู้นำ และการประกันคุณภาพ (Vlasic, S. et.al., 2009) และผลการวิจัยของ Anderson, A. ได้เสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การสร้างทีมงานที่เป็นผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ที่ชัดเจน จัดลำดับความสำคัญของความร่วมมือ กำหนดข้อตกลงร่วมกัน การพัฒนาจุดแข็งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสะท้อนกลับและการประเมินกระบวนการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกันในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (Anderson, A., 2016)

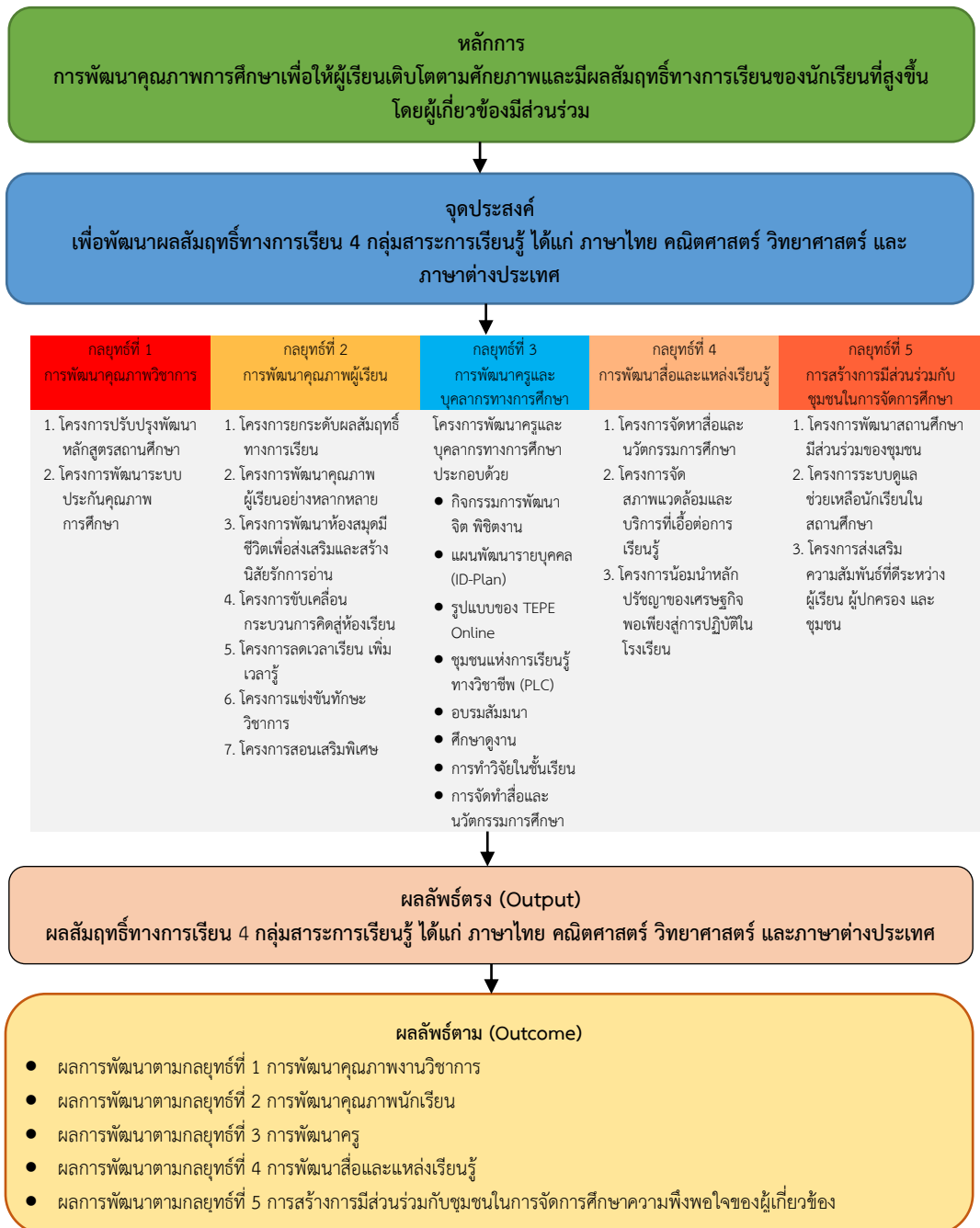
3. ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย พบว่า ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ติดตาม ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยโรงเรียนจัดให้มีการประชุมพบปะระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษานอกจากนี้ด้านกายภาพโรงเรียนได้ปรับปรุงสภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียน มีความมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hernthaison, P. et al. ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อระบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Hernthaison, P. et al, 2017)

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการวิจัยได้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4



มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดประสงค์ กลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลยุทธ์ และผลลัพธ์จากการพัฒนา ดังนี้



ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนบ้านดอนไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4



สรุป/ข้อเสนอแนะ

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย เมืองค้ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเติบโตตามศักยภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น โดยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 2) จุดประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ 3) กลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา และ 4) ผลลัพธ์จากการพัฒนา ได้แก่ ผลลัพธ์ตรง (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลลัพธ์ตาม (Outcome) ได้แก่ ผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์ ดังนั้นการดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชยให้ประสบความสำเร็จ ควรสร้างความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ชี้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ การดำเนินงานตามกลยุทธ์การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนร่วมกัน และผู้บริหารควรเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ คุณภาพนักเรียน การพัฒนาครูและบุคลากร การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรพัฒนารูปแบบการพัฒนาการนิเทศติดตามและการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และควรพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์ การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- โรงเรียนบ้านดอนไชย. (2561). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา ปีการศึกษา 2560. เชียงราย: โรงเรียนบ้านดอนไชย.
- _____. (2562). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนโรงเรียนบ้านดอนไชย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. เชียงราย: โรงเรียนบ้านดอนไชย.



- สัมมา รณิธย์. (2553). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพรส.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2549). การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- อดิพล เปี้ยทอง. (2559). TQM กับการบริหารสถานศึกษาเอกชน. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(1), 242-251.
- Anderson, A. (2016). Leadership for school improvement. In Thesis in Doctor of Education. Australian Catholic University, New South Wales, Australia.
- Hernthaison, P. et al. (2017). Development of Participative Management System in Learning Environment for Small Sized Primary Schools. International Education Studies, 10(2). 166-173.
- Kelly, C. J. (2016). A Comparative Case Study of the Role of the School District in Influencing School Improvement: Supporting and Turning Around Low-Performing Schools. In Dissertations Theses and Masters Projects. The College of William and Mary.
- Vlasic, S. et.al. (2009). Quality Management in Education. In Interdisciplinary Management Research. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics Croatia.